

РЕШЕНИЕ

№ 2875

гр. София, 28.04.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 29 състав,
в публично заседание на 28.03.2022 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Полина Величкова

при участието на секретаря Кристина Българиева, като разгледа дело номер **3268** по описа за **2020** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 126 от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/ във вр. с чл. 76а, ал. 4 от Закона за здравното осигуряване /ЗОО/.

Образувано е по жалба, депозирана от изпълнителния директор на УМБАЛ [фирма] против Писмена покана № РД-25ПП-43/ 02. 03. 2020 г., издадена от Управителя на НЗОК за възстановяване на суми в общ размер на 324 800 лева, получени без правно основание

В жалбата се излагат подробни съображения за незаконосъобразност на оспорвания административен акт, като се иска неговата отмяна. В съдебното заседание оспорващото дружество се представлява от юрк. В., който поддържа жалбата и моли да бъде уважена.

Ответникът – Управителят на НЗОК чрез своя процесуален представител оспорва основателността на жалбата и моли същата да бъде отхвърлена.

Административен съд – София град, след като обсъди доводите на страните и прецени приетите по делото писмени доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:

Със заповед № РД-25-6/08. 01. 2020 г. на управителя на НЗОК е наредено извършването на самостоятелна проверка на територията на РЗОК – [населено място] с обект на проверката [фирма] със задачи: контрол по изпълнение на договорите на

лечебното заведение за оказване на болнична медицинска помощ в съответствие с Н. за медицинските дейности за 2015 г., Решение № РД-НС-04-24-1 от 29. 03. 2016 г. на НС на НЗОК, Н. за медицинските дейности за 2017 г. и Н. за медицинските дейности за 2018 г. Бил определен срок за извършване на проверката 13. 01. 2020 г. – 31. 01. 2020 г., както и длъжностните лица, които да извършат проверката.

Във връзка с извършената проверка бил съставен Протокол за неоснователно получени суми от дата 31. 01. 2020 г., връчен на 03. 02. 2020 г. на основание чл. 76а от Закона за здравното осигуряване /ЗЗО/, в който е установена сума, получена без правно основание.

При извършената проверка са изискани от лечебното заведение документи, доказващи осигурена налична и функционираща медицинска апаратура в Клиника по очни болести на УМБАЛ [фирма] за изпълнение на клинични пътеки с извършване на операции на стъкловидното тяло, както следва:

1. По КП № 140 „Хирургия на задния очен сегмент при заболявания на ретина, стъкловидно тяло и травми“ от приложение № 16 „Клинични пътеки“ от Н. за МД за 2015 г., за извършване на оперативни процедури с кодове по М. 9КМ, съгласно алгоритъма на клиничната пътека:

*14.71 Отстраняване стъкловидното тяло с преден достъп.

*14.72 Друго отстраняване на стъкловидното тяло.

*14.74 Друга механична витректомия.

2. По КП № 135 „Оперативно лечение при заболявания на ретина, стъкловидно тяло и травми, засягащи задния очен сегмент“ от приложение № 11 „Клинични пътеки по Решението“ от Решение № РД-НС-04-24-1 от 29. 03. 2016 г. за извършване на оперативни процедури с кодове по М. 9КМ, съгласно алгоритъма на клиничната пътека:

*14.71 Отстраняване стъкловидното тяло с преден достъп.

*14.72 Друго отстраняване на стъкловидното тяло.

*14.74 Друга механична витректомия.

2. По КП № 135 „Оперативно лечение при заболявания на ретина, стъкловидно тяло и травми, засягащи задния очен сегмент“ от приложение № 16 „Клинични пътеки“ от Н. за МД за 2017 г., за извършване на оперативни процедури с кодове по М. 9КМ, съгласно алгоритъма на клиничната пътека:

*14.71 Отстраняване стъкловидното тяло с преден достъп.

*14.72 Друго отстраняване на стъкловидното тяло.

*14.74 Друга механична витректомия.

3. По КП № 135 „Оперативно лечение при заболявания на ретина, стъкловидно тяло и травми, засягащи задния очен сегмент“ от приложение № 17 А „Клинични пътеки“ от Н. за МД за 2018 г., за извършване на оперативни процедури с кодове по М. 9КМ, съгласно алгоритъма на клиничната пътека:

*14.71 Отстраняване стъкловидното тяло с преден достъп.

*14.72 Друго отстраняване на стъкловидното тяло.

*14.74 Друга механична витректомия.

При проверката е установено, че за извършване на оперативни процедури съгласно медицински стандарт по „Очни болести“ операционната следва да бъде снабдена с апарати за факоемулсификация, парс плана витректомия, специфичен инструментариум, специфична апаратура за рефрактивна хирургия на местата, където се извършва такава.

Било констатирано, че наличната апаратура в Клиника по очни болести на УМБАЛ „Ц. Й. - И.“, ЕАД се състои от комбинирани апарати А. на А. и С. ПС на Б., които позволяват хирургия на преден и заден очен сегмент /факуемулсификация на катаракта и витректомия/, както следва:

Комбиниран апарат за факуемулсификация и параплана витректомия модел „А. 800 CS“ е заприходен и въведен в експлоатация на 21. 01. 2016 г.

Отразено било същото така начилието на договор от 24. 11. 2015 г. между УМБАЛ „Ц. Й. - И.“, ЕАД и [фирма] за доставка и въвеждане в експлоатация на комбиниран апарат за факуемулсификация и параплана витректомия модел „А. 800 CS“, производство А. Л., I., заприходен и въведен в експлоатация на 21. 01. 2016 г., съгласно Акт за въвеждане на ДМА №6/2016, както и на договор за заем за послужване от 24. 06. 2018 г. между УМБАЛ „Ц. Й. - И.“, ЕАД и [фирма] за предоставяне за временно и безвъзмездно ползване на медицинска апаратура - система за факуемулсификация „S. SPC“.

Проверени са Истории на заболяването на:

- 73 З., отчетени от УМБАЛ „Ц. Й. - И.“ по КП № 140 за периода след 21. 01. 2016 г. До 31. 03. 2016 г. и заплатени от НЗОК;
- 92 З., отчетени от УМБАЛ „Ц. Й. - И.“ по КП № 135 за периода от 01. 04. 2016 г. до 31. 12. 2016 г. и заплатени от НЗОК;
- 253 З., отчетени от УМБАЛ „Ц. Й. - И.“ по КП № 135 за периода от 01. 01. 2017 г. до 31. 12. 2017 г. и заплатени от НЗОК;
- 80 З., отчетени от УМБАЛ „Ц. Й. - И.“ по КП №135 за периода от 01. 01. 2018 г. до 31. 12. 2018 г. и заплатени от НЗОК;
- 20 З., отчетени от УМБАЛ „Ц. Й. - И.“ по КП №135 за периода от 01. 01. 2019 г. до 31. 12. 2019г. и заплатени от НЗОК.

Клинична пътека № 140/2016 /до 31. 03. 2016 г./; КП №135/2016; КП №135/2017г.; КП №135/2018г.; КП № 135/2019г. се приема за завършена, ако е извършена една основна оперативна процедура и минимум по една диагностична процедура от три различни групи /рубрики/ кодове по М. 9 КМ.

Всички от проверените Истории на заболяването 518 са отчетени с извършена с по една от следните основни оперативни процедури както следва:

- по КП №140 за периода след 21. 01. 2016 г. до 31. 03. 2016 г.

72 ИЗ - 14.71 Отстраняване стъкловидното тяло с преден достъп.

1 ИЗ - 14.72 Друго отстраняване на стъкловидното тяло.

- по КП № 135 за периода от 01. 04. 2016 г. до 31. 12. 2016 г.

92 ИЗ -14.71 Отстраняване стъкловидното тяло с преден достъп.

- по КП № 135 за периода от 01. 01. 2017 г. до 31. 12. 2017 г.

251 ИЗ - 14.71 Отстраняване стъкловидното тяло с преден достъп.

1 ИЗ - 14.72 Друго отстраняване на стъкловидното тяло.

1 ИЗ - 14.74 Друга механична витректомия.

- по КП № 135 за периода от 01. 01. 2018г. до 31. 12. 2018 г.

77 ИЗ - 14.71 Отстраняване стъкловидното тяло с преден достъп.

1 ИЗ - 14.72 Друго отстраняване на стъкловидното тяло.

2 ИЗ - 14.74 Друга механична витректомия.

- по КП № 135 за периода от 01. 01. 2019 г. до 31. 12. 2019 г.
- 17 ИЗ - 14.71 Отстраняване стъкловидното тяло с преден достъп.
- 1 ИЗ - 14.72 Друго отстраняване на стъкловидното тяло.
- 2 ИЗ - 14.74 Друга механична витректомия.

Проверяващият екип приел, че за изпълнение на оперативна процедура 14.71 Отстраняване стъкловидното тяло с преден достъп; 14.72 Друго отстраняване на стъкловидното тяло; 14.74 Друга механична витректомия се използва еднократен витреотом, без които тази дейност не може да бъде изпълнена. Било установено, че се използват витреотомии, които са стерилизирани за оперативни процедури с апарати за факоемулсификация, парс плана витректомия, специфичен инструментариум, специфична апаратура за рефрактивна хирургия на местата. Бил направен извод, че провежданата процедура със стерилизирани консумативи представлява извършване на процедурата извън одобрената от регулаторния орган /ИАЛ/ кратка характеристика /off table/. Съгласно становища и инструкции за употреба на витреотом, предоставени от [фирма] и Изпълнителната агенция по лекарства е посочено, че витреотомът е проектиран за използване при само една процедура, както и да не се стерилизира повторно и да не се използва повторно.

На проверяващия екип е предоставена справка за периода 01. 01. 2016 г. - 31. 12. 2019 г., съдържаща име на доставчик, фактура номер, дата, наименование, продукт, партиден номер за получени витреотомии и факто пакети за Клиника по очни болести - общо 54 бр., както следва:

За 2016 г.

- Фактура №[ЕГН]/09. 05. 2016 г. с доставчик [фирма] за 2 бр. витреотомии, доставени в Клиниката по очни болести на 10. 05. 2016 г.

От проверените 73 броя Истории на заболяването проверяващият екип приел, че не са предоставени документи, доказващи осигурени налични витреотомии за:

72 бр. Истории на заболяването, отчетени за периода след 21. 01. 2016 г. до 31. 03. 2016 г. по КП № 140 „Хирургия на задния очен сегмент при заболявания на ретина, стъкловидно тяло и травми“ с извършена основна оперативна процедура *14.71 Отстраняване стъкловидното тяло с преден достъп и

1 бр. История на заболяването, отчетена по КП № 140 „Хирургия на задния очен сегмент при заболявания на ретина, стъкловидно тяло и травми“ с извършена основна оперативна процедура *14.72 Друго отстраняване на стъкловидното тяло, подробно изброени в Таблица 1 в писмената покана.

Прието е, че не са спазени условията за извършване на дейността по чл. 168, ал. 1, т. 3 във вр. с чл. 19, ал. 2 от Националния рамков договор за медицинските дейности между Националната здравноосигурителна каса и Българския лекарски съюз за 2015 г., съгласно чиято разпоредба страна по договор с НЗОК за оказване на БП по КП, ВСМД и К./процедури може да бъде лечебно заведение по чл. 14, което отговаря на общите условия по чл. 19, ал. 1, т. 1, букви "а", "б" и "в", както и на следните специални условия: т. 3. наличие в лечебното заведение на функционираща и изправна медицинска апаратура и оборудване, посочени в приложения № 16, 18, 19 и 20 на съответните КП, ВСМД, К. и процедури, за които то кандидатства.

Предвид това, на основание чл. 76а, ал. 1 от ЗЗО проверяващият екип е установил неоснователно получена сума от УМБАЛ [фирма], която изпълнителят е длъжен да

възстанови в общ размер от 51 100 лева за отчетени и заплатени случаи на хоспитализация, описани от № 1 до № 73 в таблица 1, във връзка с дейност на лечебното заведение през периода след 21. 01. 2016 г. до 31. 03. 2016 г.

Било прието още от проверените 92 Истории на заболяването, че на проверяващия екип не са предоставени документи, доказващи осигурени налични витреотоми за 90 бр. Истории на заболяването, отчетени за периода от 01. 04. 2016 г. до 31. 12. 2016 г. по КП № 135 „Оперативно лечение при заболявания на ретина, стъкловидно тяло и травми, засягащи задния очен сегмент“ с извършена основна оперативна процедура *14.71 Отстраняване стъкловидното тяло с преден достъп, посочени в Таблица № 2.

Бил направен извод, че по този начин не са спазени условията за извършване на дейността по чл. 142, ал. 1, т. 3 във вр. с чл. 14, ал. 1, ал. 1, 2 и 3 от Решение № РД-НС-04-24-1 /29. 03. 2016г. /обявено за нищожно с Решение № 1341/31. 01. 2020 г. на ВАС/, идентично с разпоредбата на чл. 168, ал. 1, т. 3 във вр. с чл. 19, ал. 2 от Н. 2015 г. за МД.

На основание чл. 76а, ал. 1 от ЗЗО проверяващият екип установил неоснователно получена сума от УМБАЛ [фирма], която изпълнителят е длъжен да възстанови в общ размер от 63 000 лева /90 бр. x 700 лева/ за отчетени и заплатени случаи на хоспитализация, описани от № 1 до № 90 в таблица 2, във връзка с дейност на лечебното заведение през периода от 01. 04. 2016 г. до 31. 12. 2016 г.

За 2017 г.

При проверката било установено наличието на отчетена фактура № [ЕГН]/15. 03. 2017 г. с доставчик [фирма] за 9 бр. витреотоми, /доставени в Клиниката по очни болести на 16. 03. 2017 г./, на фактура №[ЕГН]/14. 06. 2017 г. с доставчик [фирма] - 6 бр. витреотоми /доставени на 15. 06. 2017 г./ и фактура № [ЕГН]/13. 11. 2017 г. с доставчик [фирма] за 10 бр. витреотоми /доставени на 15. 11. 2017 г./

От проверените 253 броя Истории на заболяването проверяващият екип приел, че не са предоставени документи, доказващи осигурени налични витреотоми за:

226 бр. Истории на заболяването, отчетени за периода от 01. 01. 2017 г. до 31. 12. 2017 г. по КП № 135 „Оперативно лечение при заболявания на ретина, стъкловидно тяло и травми, засягащи задния очен сегмент“ с извършена основна оперативна процедура *14.71 Отстраняване стъкловидното тяло с преден достъп,

1 бр. История на заболяването, отчетена за периода от 01. 01. 2017 г. до 31. 12. 2017 г. по КП № 135 „Оперативно лечение при заболявания на ретина, стъкловидно тяло и травми, засягащи задния очен сегмент“ с извършена основна оперативна процедура * 14.72 Друго отстраняване на стъкловидното тяло и

1 бр. История на заболяването, отчетена за периода от 01. 01. 2017 г. до 31. 12. 2017 г. по КП № 135 „Оперативно лечение при заболявания на ретина, стъкловидно тяло и травми, засягащи задния очен сегмент“ с извършена основна оперативна процедура *14.74 Друга механична витректомия, посочени в Таблица № 3.

Направен е извод, че не са спазени условията за извършване на дейността по чл. 142, ал. 1, т. 3 във вр. с чл. 14, ал. 1, ал. 1, 2 и 3 от Решение № РД-НС-04-24-1/29. 03. 2016 г. /обявено за нищожно с Решение № 1341/31. 01. 2020 г. на ВАС/, идентично с разпоредбата на чл. 168, ал.1, т. 3 във вр. с чл. 19, ал. 2 от Н. 2015г. за МД.

На основание чл. 76а, ал. 1 от ЗЗО, проверяващият екип установил неоснователно получена сума от УМБАЛ [фирма], която изпълнителят е длъжен да възстанови, в общ размер от 40 600 лв. /58 бр. x 700 лева/ за отчетени и заплатени случаи на

хоспитализация, описани от № 1 до № 58 в таблица № 3, във връзка с дейност на лечебното заведение през периода от 01. 01. 2017 г. до 31. 03. 2017 г.

Бил направен извод, че не са спазени условията за извършване на дейността по чл. 267, ал.1, т. 3 във вр. с чл. 20, ал. 2 от Н. 2017г. за МД. Съгласно посочената разпоредба страна по договор с НЗОК за оказване на БМП по КП, АПр и К. може да бъде лечебно заведение по чл. 15, което отговаря на общите условия по чл. 20, ал. 1, т. 1, букви "а", "б" и "в", както и на следните специални условия: т. 3. наличие в лечебното заведение на функционираща и изправна медицинска апаратура и оборудване, посочени в приложения № 16, 18 и 19 на съответните КП, АПр и К., за които то кандидатства.

На основание чл. 76а, ал. 1 от ЗЗО проверяващият екип установил: неоснователно получена сума от УМБАЛ [фирма], която изпълнителят е длъжен да възстанови, в общ размер от 119 000 лв. /170 бр. x 700 лева/ за отчетени и заплатени случаи на хоспитализация, описани от № 59 до № 228 в Таблица № 4, във връзка с дейност на лечебното заведение през периода от 01. 04. 2017 г. до 31. 12. 2017 г.

За 2018 г.

При проверката било установено наличието на отчетена фактура №[ЕГН]/04. 01. 2018 г. с доставчик [фирма] за 10 бр. витреотомии, доставени на 11. 01. 2018 г.; фактура №[ЕГН]/ 22. 08. 2018 г. - доставчик [фирма] за 1 бр. витреотом, доставен на 28. 08. 2018 г., както и наличието на фактура № [ЕГН]/11. 09. 2018 г. с доставчик [фирма] за 2 бр. витреотомии, доставени на 12. 09. 2018 г.

От проверените 80 броя Истории на заболяването проверяващият екип приел, че не са предоставени документи, доказващи осигурени налични витреотомии за:

64 бр. Истории на заболяването, отчетени за периода от 01. 01. 2018 г. до 31. 12. 2018 г. по КП № 135 „Оперативно лечение при заболявания на ретина, стъкловидно тяло и травми, засягащи задния очен сегмент“ с извършена основна оперативна процедура *14.71 Отстраняване стъкловидното тяло с преден достъп,

1 бр. История на заболяването, отчетена за периода от 01. 01. 2018 г. до 31. 12. 2018 г. по КП № 135 „Оперативно лечение при заболявания на ретина, стъкловидно тяло и травми, засягащи задния очен сегмент“ с извършена основна оперативна процедура * 14.72 Друго отстраняване на стъкловидното тяло и

2 бр. Истории на заболяването, отчетени за периода от 01. 01. 2018 г. до 31. 12. 2018 г. по КП № 135 „Оперативно лечение при заболявания на ретина, стъкловидно тяло и травми, засягащи задния очен сегмент“ с извършена основна оперативна процедура *14.74 Друга механична витректомия, посочени в Таблица № 5.

Направен е извод, че не са спазени условията за извършване на дейността по чл. 267, ал. 1, т. 3 във вр. с чл. 20, ал. 2 от Н. 2017 г. за МД.

На основание чл. 76а, ал. 1 от ЗЗО проверяващият екип установил неоснователно получена сума от УМБАЛ [фирма], която изпълнителят е длъжен да възстанови, в общ размер от 39 900 лева /57 бр. x 700лв./ за отчетени и заплатени случаи на хоспитализация, описани от № 1 до № 57 в Таблица № 5, във връзка с дейност на лечебното заведение през периода от 01. 01. 2018 г. до 31. 03. 2018 г.

Бил направен извод, че не са спазени условията за извършване на дейността по чл. 260, ал.1, т. 3 във вр. с чл. 20, ал. 2 от Н. 2018 г. Съгласно посочената

разпоредба страна по договор с НЗОК за оказване на БМП по КП, АПр и К. може да бъде лечебно заведение по чл. 15, което отговаря на общите условия по чл. 20, ал. 1, т. 1, букви "а", "б" и "в", както и на следните специални условия: т. 3 наличие в лечебното заведение на функционираща и изправна медицинска апаратура и оборудване, посочени в приложения № 17а, 18а и 19а на съответните КП, АПр и К., за които то кандидатства.

На основание чл. 76а, ал. 1 от ЗЗО проверяващият екип установил неоснователно получена сума от УМБАЛ [фирма], която изпълнителят е длъжен да възстанови, в общ размер от 7000 лева /10 бр. x 700 лева/ за отчетени и заплатени случаи на хоспитализация, описани от № 58 до № 67 в таблица 6, във връзка с дейност на лечебното заведение през периода от 01. 04. 2018 г. до 31. 12. 2018 г.

За 2019 г.

При проверката било установено наличието на отчетена фактура №[ЕГН]/08. 03. 2019 г. с доставчик [фирма] за 3 бр. витреотомии, доставени на 12. 03. 2019 г., фактура № [ЕГН]/19. 03. 2019 г. с доставчик [фирма] за 6 бр. витреотомии, доставени на 19. 03. 2019 г., фактура №[ЕГН]/06. 08. 2019 г. с доставчик [фирма] за 2 бр. витреотомии, доставени на 07. 08. 2019 г.; фактура №[ЕГН]/06. 12. 2019 г. с доставчик [фирма] за 3 бр. витреотомии, доставени на 09. 12. 2019 г.

От проверените 20 броя Истории на заболяването проверяващият екип приел, че на са доставени документи, доказващи осигурени налични витреотомии за:

5 бр. Истории на заболяването, отчетени за периода от 01. 01. 2019 г. до 31. 12. 2019 г. по КП № 135 „Оперативно лечение при заболявания на ретина, стъкловидно тяло и травми, засягащи задния очен сегмент“ с извършена основна оперативна процедура *14.71 Отстраняване стъкловидното тяло с преден достъп и

1 бр. История на заболяването, отчетена за периода от 01. 01. 2019 г. до 31. 12. 2019г. по КП № 135 „Оперативно лечение при заболявания на ретина, стъкловидно тяло и травми, засягащи задния очен сегмент“ с извършена основна оперативна процедура *14.72 Друго отстраняване на стъкловидното тяло, посочени в Таблица № 7.

На основание чл. 76а, ал. 1 от ЗЗО, проверяващият екип установил неоснователно получена сума от УМБАЛ [фирма], която изпълнителят е длъжен да възстанови, в общ размер от 4 200 лв. /6 бр. x 700 лв./ за отчетени и заплатени случаи на хоспитализация, описани от № 1 до № 6 в Таблица № 7 във връзка с дейност на лечебното заведение през периода от 01. 01. 2019 г. до 31. 12. 2019 г.

Прието е, че не са спазени условията за извършване на дейността по чл. 260, ал.1, т. 3 във вр. с чл. 20, ал. 2 от Н. за 2018 г.

Бил направен извод, че на проверяващия екип не са представени документи, удостоверяващи осигуряването на необходимите витреотомии за изпълнение на оперативни процедури 14.71 Отстраняване на стъкловидното тяло с преден достъп, 14. 72 Друго отстраняване на стъкловидното тяло и 14.74 Друга механична витреотомия, отчетени в 464 истории на заболяването по КП 140 и

КП 135.

Предвид това проверяващият екип е приел, че на основание чл. 76а, ал. 1 от ЗЗО изпълнителят на медицинска помощ е длъжен да възстанови неоснователно получената сума в общ размер на 324 800 лева, за което издал и Протокол от 31. 01. 2020 г.

Протоколът бил връчен на 03. 02. 2020 г. на управителя на УМБАЛ [фирма], който депозирал писмено възражение с вх. на НЗОК № К 17-01-22/ 11. 02. 2020 г.

Управителят на НЗОК приел за неоснователно възражението, поради което издал оспорваната Писмена покана № РД-25ПП-43/ 02. 03. 2020 г. за възстановяване на суми в общ размер на 324 800 лева, получени без правно основание. На основание чл. 76а, ал. 1 от ЗЗО оспорващото дружество било приканено в 14-дневен срок от поучаване на писмената покана да внесе доброволно дължимата сума в размер на 324 800 лева по сметка на РЗОК – [населено място].

В хода на съдебното производство са назначени първоначална и допълнителна съдебно-медицински експертизи.

От заключението на първоначалната съдебно-медицинска експертиза е посочено, че дейността по клинични пътеки № 135 и № 140 за периода от 2016 г. – 2019 г е извършена реално, като в оперативните протоколи на 518 ИЗ е отбелязано извършването на предна витректомия, като са проведени по една от трите основни оперативни процедури: 14.71 – отстраняване на стъкловидно тяло с преден достъп, 14.72 - друго отстраняване на стъкловидно тяло и 14.74 – друга механична витректомия.

Вещото лице е посочило също, че това, че са извършени 518 КП № 135 с наличните 54 еднократни витреотоми, не означава, че има ограничение за извършване само на 54 клинични пътеки. Отразило е, че са използвани еднократни рестерилизирани витреотоми, което е разрешено в България и които са напълно сигурни. Отражено е също така в експертното заключение, че широко разпространена е практиката за стерилизация на еднократните витреотоми с етиленов оксид при температури, които не повреждат по никакъв начин инструмента и гарантират на 100 % неговата стерилност и безопасност. Цитирани са и официален вестник на ЕС от 05. 05. 2017 г., чл. 17, т. 3, б. „а“ и „б“ от Регламент 2017/ 745 на ЕП и на СЕ за разрешение на повторното използване на инструменти за еднократна употреба съгласно които правила държавите членки могат да решат да не прилагат правилата, отнасящи се до задълженията на производителите по настоящия регламент, при условие, че регламентирант следното “безопасността и действието на повторно обработеното изделие са равностойни на тези на първоначалното изделие.”

Вещото лице е отразило още, че в Наредба № 3 на МЗ за утвърждаване на медицински стандарт по превенция и контрол на ВБИ се допуска използване на медицински изделия за еднократна употреба, регламентирано в стандартна оперативна процедура. Подходящата стерилизация е етилен оксид, която предполага щателно почистване и стерилизация при ниска температура, не носи медицински рискове при повторната им употреба.

Поради това експертът е направил извод, че не представлява нарушение на добрата медицинска практика стерилизацията с етиленов оксид

на еднократни витреотоми. Отразил е също, че финансирането на КП № 135 и КП № 140 за процесния период е 700 /седемстотин/ лева, а цената на витреален сет е между 620 /шестстотин и двадесет/ лева и 860 /осемстотин и шестдесет/ лева, което означава, че ако се работи с еднократни витреотоми, цялата сума по клиничната пътека ще отива за закупуване а единични витреотоми и клиниката ще работи на абсолютна загуба.

Разпитано в съдебното заседание, вещото лице е уточнило, че оперативната интервенция с витреотом представлява микрохирургия, която не оставя след себе си следи. Посочило е още, че при работата с витреотоми не може да се използват нестерилизирани такива, тъй като това причинява слепота и гнойно възпаление. Отразило е, че при проверката на медицинската документация не са констатирани никакви усложнения.

По делото е изготвена и допълнителна съдебно-медицинска експертиза, при която вещото лице е прегледало 10 пациенти от тези, посочени в писмената покана. В заключението си вещото лице е уточнило, че поради давността на извършените операции не винаги може да се установи дали е правена допълнителна интервенция предна витректомия по клинична процедура 14.71. Освен това е посочило, че се касае за микрохирургия, която не трябва да оставя следи от проведените интервенции. Уточнено е също, че не е възможно да се докаже дали са използвани еднократни или стерилизирани витреотоми. Отражено е също, че е немислимо използването на нестерилизиран витреотом, тъй като това би довело до множество постоперативни усложнения, поради което пациентите биха могли да загубят зрението си.

При постановяване на своя съдебен акт съдът се довери на изготвените по делото съдебно-медицински експертизи, тъй като същите са изготвени от компетентни вещи лица и отговарят в пълнота на поставените задачи.

При така установеното от фактичката страна, съдът намира от правна страна следното:

Жалбата е процесуално допустима като подадена срещу акт, подлежащ на съдебен контрол, от активно легитимирана да го оспори страна и в преклузивния срок за оспорване чрез административния орган, издал акта /чл. 152, ал. 1 във връзка с чл. 149, ал. 1 и чл. 133 от АПК/.

При преценка относно основателността на жалбата, съдът съобрази следното: Оспорената в настоящото производство писмена покана представлява индивидуален административен акт по смисъла на чл. 21 от АПК, доколкото с изразеното едностранно властническо волеизявление на НЗОК, в качеството му на административен орган, за УМБАЛ [фирма] възниква задължение да възстанови сумата в размер на 324 800 лева, представляваща заплатената от НЗОК на лечебното заведение сума, която не се е следвала.

Съгласно изискванията на чл. 168, ал. 1 от АПК, при служебния и цялостен съдебен контрол за законосъобразност, съдът извършва пълна проверка на обжалвания административен акт относно валидността му, спазването на процесуалноправните и материалноправните разпоредби по издаването му и съобразен ли е с целта, която преследва законът, т. е. на всички основания,

визирани в чл. 146 от АПК. Оспореният административен акт е издаден от компетентен орган – Управителят на НЗОК, съгласно чл. 76а, ал. 3 от ЗЗО.

Актът е издаден в предписаната писмена форма, в него са посочени фактическите и правните основания за издаването му, както и съдържа разпоредителна част, с която се определят задълженията за адресата му, начинът и срокът на изпълнението им. При издаване на процесната покана съдът приема, че са спазени административнопроизводствените правила – в съответствие с чл. 76а, ал. 2 ЗЗО е съставен протокол за неоснователно получени суми, като на лицето - обект на проверката, е предоставена възможност да представи писмено възражение пред Управителя на НЗОК в 7-дневен срок от връчване на протокола, от която възможност болничното заведение се е възползвало. При постановяване на акта, управителят на НЗОК е разгледал възражението, като е приел същото за неоснователно, след което издал оспорения административен акт.

В конкретния случай оспорваната покана е издадена на основание чл. 76а от ЗЗО, което означава изпълнителят на медицинска и/или дентална помощ да е получил суми без правно основание, които не са свързани с извършване на нарушение по този закон или на Н..

В настоящия случай обаче се твърдят нарушения на Н. за медицинските дейности за 2015 г., 2017 г. и 2018 г., поради което е приложима разпоредбата на чл. 76б от ЗЗО, съгласно която когато изпълнителят на медицинска и/или дентална помощ е получил суми без правно основание в резултат на извършено нарушение по този закон или на Н., управителят на НЗОК, съответно директорът на РЗОК удържа неоснователно платените суми, като на нарушителя се налагат наказания, определени в този закон или в Н.. Разпоредба на чл. 76б, ал. 2 от ЗЗО предвижда, че в случаите по ал. 1 управителят на НЗОК, съответно директорът на РЗОК издава писмена покана за възстановяване на сумите, получени без правно основание, след влизане в сила на наказателното постановление и/или на заповедта за налагане на санкция.

Съпоставянето на двете хипотези води до изводите, че последиците при издаване на писмена покана по реда на чл. 76а са по-леки, защото не се налага и санкция /наказание/, което е с имуществена тежест. И двете производства протичат с проверка, уредена и извършвана от контролните органи по чл. 72, ал. 2 от ЗЗО. В резултат на направените констатации при проверката административният орган има възможностите в рамките на компетентността му да издаде писмена покана на основание чл. 76а, когато няма нарушения на ЗЗО и Н., да издаде заповед за налагане на санкции по чл. 76б и да издаде писмена покана за неоснователно получените суми, когато се установи, че са вследствие на нарушение на ЗЗО и/или Н., да издаде заповед за налагане на санкции по чл. 76б, когато няма неоснователно получени суми, но има нарушения на договора ЗЗО и Н., и да не издава акт, когато се констатира, че няма неоснователно получени суми и няма нарушения. Следователно това са равнозначни възможности за действие на административния орган, които той може да проведе или не, което е предоставено на неговата преценка. Хипотезата на чл. 76б от ЗЗО е разширена спрямо хипотезата на чл. 76а от ЗЗО и съществуват като

възможности за органа за издаване на административен акт по чл. 76а или по чл. 76б. Когато органът се е отказал да издаде заповед за налагане на санкции или няма такава възможност с оглед настъпили правопреустановяващи факти, или е приел, че е налице маловажен случай или давност, което е и по-благоприятен вариант за нарушителя, но не се отказал да издаде заповед за възстановяване на сумите, няма пречка да предпочете да издаде писмена покана на основание чл. 76а от ЗЗО, без да изпълнява производството по чл. 76б от ЗЗО. Няма законово задължение в ЗЗО, когато при проверката са констатира нарушение на ЗЗО и/или Н., органът да изпълни задължително процедура по чл. 76б от ЗЗО, още повече, че няма забрана да се възползва от основанията по чл. 76а от ЗЗО. В този смисъл е и съдебната практика - Решение № 8271 от 19. 06. 2018 г. по адм. д. № 6856/2017 г. на ВАС, Решение № 13040 от 26. 10. 2018 г. по адм. д. № 11251/2017 г. на ВАС и др. Процесната покана е издадена на основание чл. 76а от ЗЗО, като на жалбоподателя е дадена възможност да подаде възражение срещу протокола за неоснователно получени суми, от която той се е възползвал.

Налице са обаче основания за отмяна на процесната покана, поради следните съображения:

В оспорваната покана е приета липса в лечебното заведение на функционираща и изправна медицинска апаратура и оборудване. Неспазването на изискванията за налично и технически изправно медицинско оборудване и обзавеждане, се отнася до констатиране на факти и обстоятелства, свързани с критериите за качество и достъпност на оказаната медицинска помощ по т. 2 от чл. 59в от ЗЗО - наличие на нормативно определената и технически изправна медицинска апаратура и техника на територията на съответното лечебното заведение. Поради това съгласно чл. 5, ал. 2 от Инструкция № РД-16-31/23. 06. 2016 г. и Инструкция № РД-16-43/09. 06. 2020 г. за условията и реда за осъществяване на контрол по чл. 72, ал. 2, 3, 4, 5, 6, 7 и 8 от ЗЗО, при осъществяване на контрол върху изпълнителите на медицинска помощ длъжностните лица по чл. 72, ал. 2 от ЗЗО, които нямат образователно-квалификационна степен магистър по медицина /лекар/, нямат правомощията по чл. 73, ал. 1, т. 7 от ЗЗО. Последната разпоредба регламентира правомощията на контролните органи по чл. 72, ал. 2, да проверяват съответствието на дейността на изпълнителите с критериите за достъпност и качество на медицинската помощ, регламентирани в Н. в съответствие с чл. 59в.

По аргумент от горните разпоредби, наличието в лечебното заведение на функционираща и изправна медицинска апаратура и оборудване следва да бъде проверявано само от длъжностни лица по чл. 72, ал. 2 от ЗЗО, с образователно-квалификационна степен магистър по медицина /лекар/. Респективно, контролорите без образователно-квалификационна степен магистър по медицина /лекар/ нямат правомощия да констатират факти и обстоятелства, свързани с критериите за качество и достъпност на оказаната медицинска помощ по чл. 59в от ЗЗО, според който текст законодателят е посочил критерии за достъпност и качество на медицинската помощ, които се основават на: 1. обезпеченост на лечебното заведение по чл. 9 от Закона за

лечебните заведения с медицински специалисти на основен трудов договор; 1а. спазване на изискването по чл. 59, ал. 10, освен в случаите по чл. 59, ал. 12 и 12а; 2. наличие на нормативно определената и технически изправна медицинска апаратура и техника на територията на съответното лечебното заведение; осигуряване от лечебното заведение по чл. 9 от Закона за лечебните заведения на непрекъснато 24-часово изпълнение на медицинска помощ при спешни състояния; предоставяне на медицинска помощ в съответствие с утвърдените медицински стандарти и Правила за добра медицинска практика.

Нарушенията, предмет на посочената писмена покана, се отнасят до качеството на оказаната медицинска помощ, тъй като са свързани със спазването на изискване за наличие на нормативно определената и технически изправна медицинска апаратура и техника на територията на съответното лечебното заведение, поради което проверката е следвало да се извърши от контролори с образователно-квалификационна степен магистър по медицина /лекар/.

В случая, в нарушение на горното правило, в състава на проверяващия екип присъства само един лекар - д-р М. Х. Л. /съгласно Заповед № РД-25-6 от 08. 01. 2020 г./, като другите длъжностни лица нямат такава образователно-квалификационна степен, поради което проверката е извършена от длъжностни лица без необходимата компетентност. Посоченото нарушение е съществено и е самостоятелно основание за отмяна на издадената покана, тъй като е основана на констатации, извършени от лица без необходимата компетентност.

В тази насока е и постоянната практика на Върховния административен съд, изложена в Решение № 5777 от 13. 05. 2021 г. по адм. дело № 3016/2021 г. на ВАС, Решение № 10677 от 04. 08. 2020 г. по адм. дело № 4583/2020 г. на ВАС, Решение № 3538 от 09. 03. 2020 г. по адм. д. № 6713/2019 г. на ВАС, Решение № 239 от 08. 01. 2020 г. по адм. д. № 5448/2019 г. на ВАС, Решение № 1810 от 04. 02. 2020 г. по адм. д. № 4833/2019 г. на ВАС и др.

Безспорно по делото е, че между НЗОК и болничното заведение е сключен договор за оказване на болнична помощ, като КП № 135 и КП 140 са сред посочените в договора, дейността по които се заплаща от НЗОК. Безспорно е също, че посочените в поканата пациенти са приети по КП № 135 или по КП № 140. Причините, за да приеме, че сумите са неоснователно получени, са свързани с направените изводи, че при операциите на част от пациентите не са установява да са използвани еднократни витреотомии, което според проверяващите и административния орган осъществява нарушение на съответния Н., свързано с липса на медицински изправна техника и апаратура.

В хода на съдебното производство от изготвените по делото съдебно-медицински експертизи се установи, че витректомията представлява микрохирургия, при която не остават следи след операцията, а същевременно е допустимо използването на стерилизирани витреотомии.

На следващо място, по делото спорен следва да бъде въпросът при извършването на посочените оперативни интервенции правилно ли е използван стерилизиран витреотом. В конкретния случай от изслушаните две

съдебно-медицински експертизи се установява, че посочените операции представляват микрохирургии, които не оставят следи. Поради това съдът приема, че същите са извършени, но основният въпрос в настоящото производство е дали при тяхното извършване правилно са били използвани стерилизирани витреотомии и дали тяхното използване е в нарушение на изискването за наличие на нормативно определената и технически изправна медицинска апаратура и техника.

От събраните по делото доказателства се установи, че между оспорващото дружество и УМБАЛ [фирма] за процесния период на 2016 г. – 2019 г. са сключвани договори за извършване на газова и парна стерилизация на медицински консумативи, като от писмо изх. № 01-849-1/ 19. 03. 2020 г. /л. 261 от делото/ от тогавашния изпълнителен директор на УМБАЛ [фирма] се установява, че е извършвана и стерилизация на витреотомии със стерилизиращ агент етиленоксид, който е в специално дозирани готови флакони, при два фабрично програмирани режима, съответно 37 и 55 градуса по Ц..

В обжалваната покана неправилно е прието, че в Република България няма законова норма, предоставяща право да се използват медицински изделия извън показанията, одобрени в кратката характеристика за употреба на производителя /в конкретния случай – стерилизация на витреотом/. Такава възможност е предвидена в Регламент /ЕС/ 2017/ 745 на Европейския парламент и на Съвета на Европа/. В параграф 1 на чл. 17 от Регламента е посочено, че повторна обработка и последваща употреба на изделия за еднократна употреба може да се извършва, само когато това е разрешено от националното право и единствено в съответствие с настоящия член.

В Република България е действаща Наредба № 3/ от 2013 г. за утвърждаване на медицински стандарт при превенция и контрол на вътреболничните инфекции. В раздел III от стандарта – Общи изисквания за осъществяване на дейностите по надзор, превенция и контрол на ВБИ, т. 4 – „Изисквания към съдържанието и структурата на програмите за профилактика и контрол на ВБИ и А. в лечебните заведения за болнична помощ, подточка 4.2.6. – Стандартни оперативни процедури е предвидено използване /по изключение, обработка и рестерилизация/ на медицински изделия за еднократна употреба.

По делото е установено, че в случая подходящата стерилизация е етиленоксид, която предполага щателно почистване и стерилизация при ниска температура, не носи медицински рискове при повторната им употреба.

Видно от писмо на изпълнителния директор на УМБАЛ [фирма] с изх. № 01-849-1/ 19. 03. 2020 г., адресирано до изпълнителния директор на УМБАЛ [фирма] /л. 261 от делото/, конкретно извършваната по договор стерилизация на витреотомии се извършва със стерилизиращ агент етиленоксид, който е в специално дозирани готови флакони, при два фабрично програмирани режима. Посочено е също, че в съответствие с изискванията на Наредба № 3/ 2013 г. контролът по стерилизационния процес се извършва за всеки цикъл с отговарящи на стандарта химични индикатори и периодично – с биологични тестове. Манипулирането с апаратите и материалите е поверено на служители, преминали за обучение за работа със стерилизаторите,

сертифицирани съгласно европейското законодателство.

По делото не се представиха каквито и да било доказателства, опровергаващи твърденията в посоченото писмо, и същевременно доказващи използването от страна на УМБАЛ [фирма] на витреотоми, чиято стерилизация не е извършена в съответствие с Наредба № 3/ от 2013 г. за утвърждаване на медицински стандарт при превенция и контрол на вътреболничните инфекции.

В тази връзка следва да се посочи, че по делото не се установи по нито една от посочените медицински интервенции да е имало последващо оплакване или жалба от страна на пациент, а изслушаните в съдебното заседание вещи лица уточниха, че използването на нестерилизирани витреотоми всякога води до усложнения.

Горните аргументи мотивират настоящия съдебен състав да приеме, че оспорената писмена покана представлява незаконосъобразен административен акт, който следва да бъде отменен.

С оглед изхода на спора, на оспорващото дружество се дължат разноски за държавна такса в размер на 50 /петдесет/ лева и депозит за вещо лице в размер на 500 /петстотин/ лева, съгласно представения списък, поради което ответникът следва да бъде осъден да заплати на УМБАЛ [фирма] направените по делото разноски в общ размер на 550 /петстотин и петдесет/ лева.

По изложените съображения и на основание чл. 172 от АПК, Административен съд – София град, Второ отделение, 29-ти състав

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Писмена покана № РД-25ПП-43/ 02. 03. 2020 г., издадена от Управителя на НЗОК, с която УМБАЛ [фирма] е поканено да възстанови суми в общ размер на 324 800 лева.

ОСЪЖДА Националната здравноосигурителна каса да заплати на УМБАЛ [фирма] направените по делото разноски в размер на 550 /петстотин и петдесет/ лева.

Решението може да се обжалва с касационна жалба пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от деня на съобщението, че решението е изготвено.

СЪДИЯ: